

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Facta et dicta memorabilia

Valerius <Maximus>

[Straßburg], nicht nach 1470

[Liber sextus]

[urn:nbn:de:bsz:31-324440](#)

Definitio

¶ Capitula libri sexti

Primum de pudicitia. **S**econdum de libere dictis a fac
tis. **T**ercium de severitate. **Q**uartum de grauiter dictis
aut factis. **Q**uintum de fide publica. **S**extum de fide ux
orum erga viros. **S**eptimum de iniutacione morum aut
fortune.

Nde te virorum panter ac feminorum precipu
um firmamentum pudicitia iuocem. **T**u ei
prisca religione consecratos ueste focos in
colis tu capitoline iunonis puluariis ieu
bas. tu palaci columen augustos. pennar
tes sanctissimorum in lte genitalem thorum assidua stacione
celebras. **T**uo pslido puerilis etatis insignia munita
sunt. tui nois respectu sincerus iuuentus flos permanet. te
custode matronalis stola censemur. **A**dies igitur. et cog
nosce que fieri ipsa voluisti. **D**ux romane pudicitie
lucrecia. cuius virilis animus maligno errore fortune
muliebre corp^o sortitus est. a tarquinij sexti regis supbi
filio per vim stuprum pati coacta. cum grauissimis verbis
iniuriam suam in concilio necessario deploasset. ferro
se quod ueste tectum attulerat interemit. causamque tam
animoso interitu impiu consularc. pro regio permutadi
populo romano prebuit. **A**tque hanc illatam iniuriam
non tulit. **V**erginius plebeij generis sed patricij vir
spiritus qui ne probro criminis turpitudine cotaminaret
domus sua proprio sanguini non pepercit. **N**am cum ap
picio claudius decemvir filie eius virginis stuprum potestatis
viribus fretus perinatus expeteret. deductam in forum
puellam occidit pudiceque interemptor quam corrupte pa
ter esse maluit. **N**ec alio robore animi predictus fuit
poncuis aufidianus eques romanus. qui postquam conperit fi
lie sue virginitatem a pedagogo prodita fannio saturni
no non contentus sceleratum seruum affecisse supplicio.
eciam ipsa puella necauit. Itane turpes eius nuptias

as celebraret. acerbas exeqas duxit. **T**Quid primeni
us quā seuerum pudicicie custodem egit & In libertum
namq; gratum admodū sibi. animaduertit. quia eum
nubilis iam etatis filie sue osculū dedisse cognorat. **C**ū
presertim nō libidine sed errore lapsus videri posset. Ce-
terum amaritudine pene teneris adhuc puelle sensibus
castitatis disciplinā ingenerari magni estimauit. eiq;
tam tristi exemplo p̄cepit. ut non solum virginitatem
illibatam sed etiam oscula ad virum sincera perferret.
TQ. uero fabius maxim⁹ seruilian⁹ honoribus quos
splendissime gesserat censure grauitate consumatis exe-
git penas a filio dubie castitatis. et punito pependit vo-
luntario secessu conspectū patrie uitando. **T**Dicerem
censorium virum nimis atrocem extitisse. nisi. p. atili-
um philistini in puericia corpore questū a domino fa-
cere coactum. tam seuerū postea patrē cernerem. filiam
enī suam quod ita stupri se criminē quo inquinauerat ī
teremit. Quā sanctam igitur in ciuitate nostra pudi-
ciciam fuisse existimare debemus. in qua etiā instituto-
res libidinis tam seueros eius vindices euasisse animad-
uertimus. **T**Sequitur excellentis noīs ac memorabi-
lis facti exemplū. ni. claudius marcellus edulis. curulis
S. sanctinio capitulino tr. pl. diem ad populū dixit qd
filiū suū de stupro appellasset. Eoq; asseuerāte se cogi nō
posse ut adesset quia sacro sanctā potestatem haberet. et
ob id tribuniciū auxiliū implorante: totum collegiū tri-
bunorū negauit se itercedere. quominus pudicicie q̄stio
pagere. Citatus itaq; sanctinius reus uno teste q̄ tēp-
tatus erat dampnat⁹ est. Constat iuuenem productum
in rostra defixo in terrā vultu p̄seueranter tacuisse ve-
recundoq; silencio plurimū in ulcionem suā valuisse
Metellus quoq; celer stuprose mentis acer punitor exti-
tit. **S.** sergio suo p̄missorū matri familie nūmīoꝝ gra-
cia. diem ad populū dicendo. eumq; hoc uno crimine dā

nādo. Non enī factū tūc sed anim⁹ i q̄stionē deducātus ē
plusq; voluisse peccare nocuit q̄z peccasse pfuit. Cōcōis
hec. illā curie grauitas T. ueturius filius eius vetu-
rij qui in consulatu suo samnitib⁹ ob turpiter iustum
fed⁹ dedit⁹ fuerat. cū ppter domesticā ruinā et graue es
alienū. S. plocio h̄exū se dare adolescentul⁹ admōd coac-
tus esset. huilib⁹ ab eo verberib⁹ q̄a stuprū pati noluerat
affect⁹ querelā ad consul⁹ detulit. A quib⁹ de hac re c̄rs⁹ h̄uile p̄d libera
c̄i statu positā romano sanguinī pudiciciā tutā esse vo-
luit. Et quid mirum si hoc vniuersi. p.c. censuerunt
S. fescennin⁹ triumuir. C. corneliū fortissime milicie
s pendia emeritum virtutisq; nomine quater honore pris-
mipili ab impatoribus donatū. quod cū ingenuo ado-
lescentulo stupri cōmercium habuisset publicis vinculis
onerauit. A quo appellati tribuni cū de stupro nil ne-
garet sed sponsionem se facere paratū diceret quod ado-
lescens ille palam atq; apte corpore questū factū allet int̄
cessionem suam interponere noluerunt. Itaq; cornelii
in carcere mori coactus est. Non putarunt enim tribuni
plebis rem. p. nostrā cū fortibus viris pacisci oportere
ut externis periculis domesticas delicias emerent T.
Libidinosi centurionis supplicium. M. letorij mergi tri-
buni militaris eque similis fedus exitus sequitur. Cui
cōminius tribun⁹ plebis diem ad populu dixit quod cor
nicularium suū stupri causa appellasset. Nec sustinuit
eius rei scienciā letorius. sed se ipse ante iudicij temp⁹
fuga prius. deinde eciam nature modum explauerat.
Fato tamen functus vniuerse plebis sententia criminē
impudicicie dāpnatus est! Signa illū militaria sacrate
a quile et certissima romanī imperij custos secura castro
rū disciplina ad iferos usq; psecuta ē. cui⁹ qm̄ uirtutis
magister esse debinerat. sanctitatis corruptor. temptabat
existere Hoc monuit. S. mariū impatorem tū cum

drusium sororis sue filium tribuno militū ac plūcio ma-
nipulario milicie iure cœlum p̄nuncianuit · quia eum de-
stupro compellare ausus fuerat . ¶ Sed ut eos quoq; q̄
in vindicanda pudicitia dolore suo p̄ publica lege vñi
sunt stricti p̄ curram . seni pronius musca · G. gellium de-
phensum in adulterio flagellis cecidit . G. meminius . L.
oñauñ similiter deprehensum protinus contudit . Car-
bo attienus a bibieno · itē poncius a . p . cerino dephensi-
castrati sunt . Gn. etiam furium brochū qui dephenderat
familie stuprandum obiecit . qbus ire sue indulisse frau-
di non fuit . ¶ Atq; vt domesticis externa subiectā . Exercitu
greca femina nomine hippo cū hostium classe esset excep-
ta · in mare sc vt morte pudicitiam tuere abiecit . Cui
corpus eriphio littori appulsum · proxima vndis humi
sepulture mandatū : ad hoc tempus tumulo contegit .
Sanctitatis vero glori am eterne traditam memorie gre-
cia laudibus suis celebrando continue florenciorem effi-
cit . Vehementius hoc · illud consideracius exemplū pudi-
cicie . ¶ Exercitu & copijs gallo grecorū a . G. ma-
nilio consule in olimpo monte ex parte deletis ex parte
captis . Orgiaguntis reguli vxor mire pulchritudinis
a centurione cui custodienda tradita erat · stuprum pati-
coacta · postquā ventum est in eum locū in quem iussu
consulis centurio misso nuncio necessarios mulieris p̄ci
um quo eā redimerent afferre iusserat · aurum expenden-
te centurione . et in eius pondus animo oculisq; intento
gallo grecis lingua gentis sue imperauit vt eū occideret
Interfecti deinde caput abeclum manibus retinens ad
coniugem venit · abiectoq; ante pedes ei iniurie et vicio-
nis sue ordinem exposuit ¶ Huius femine quid aliud q̄sq;
quā corpus in potestatem hostium venisse dicat ¶ Nam
neq; animi vici · nec pudicitia capi potuit . ¶ Theu-
tonorū vero coniuges mariūvictorem orarunt · vt ab eo
virginibus vestalibus dono mitterent · affirmantes eq;

se atq; illas virilis concubitus expertes futuras. Ea q; re non impetrata laqueis sibi nocte proxima spiritu eripuerunt. Dix melius. quod hunc animum viris eorum in acie non dederunt. Nam si mulierum suarum iurutem initari voluissent. incerta theutonite uictorie trophea reddidissent.

Capitulum secundum de libere dictis aut factis

Libertatem autem vehementis spiritus dictis pariter et factis testatam ut non iniuitauerim. ita vltro venientem non excluderim. Que inter virtutem vi-

ciumq; posita. si salubri modo se temperauit laudem. si

quo non debuit perfudit. reprehensionem merebitur. Ac vul-

gi sic auribus gravior. quam sapientissimi cuiq; animo p-

babilius est utpote frequenter aliena venia quam sua pro

videncia tutu. Sed quia humanae uite partes persequi

ppositum est nostra fide propria estimacione referatur

Primero capto iterfectisq; qui id opidum ad re-

bellantum incitauerant. senatus indignacione accensus.

consilium agitabat quid nam sibi de reliquis quoq; pri-

uernatibus esset faciendum. **A**ncipiit igitur casu salus

eorum fluctuabat eodem tempore et uictoribus et iratis sub-

iecta. Ceterum cum auxilium unicum in peccatis restare am-

aduerterent ingenui & italicis sanguinis oblinisci non

potuerunt. Princeps enim eorum in curia interrogatus

quam penam mererentur. respondit. Quam mererentur. qui

se dignos libertate indicarunt. Verbis arma supererat

exasperatosq; patrum conscriptorum animos inflamauerat.

Sed plausus consul fauens priuernatum cause regres-

sum animoso eius dicto obtulit. quesuit qualem cum eis

romani pacem habituri essent. in punitate donata. ac

is constantissimo vultu. Si bona inquit dederitis per-

petuam. si malam non diu turnam. Quia voce perfecta est

ut uictis non solum venia. sed etiam uis & beneficium

nostre ciuitatis daretur. Sic in senatu loqui priuernas

ausus est. L. vero philippus consul aduersus eū
dem ordinem libertatem exercere non dubitauit. Nam
segniciem p rostris exprobrans · alio sibi senatu op̄ esse
dixit. Tantūq; à penitencia dicti affuit · ut etiam. L.
crasso summe dignitatis atq; eloquencie viro id in curia
graueriter ferenti manum inici iuberet. Ille reiecto licto:
re non es inquit mi philippe consul · quia ne ego qđem
senator sū. Quid populum ab incuria suo libertas tu
tū reliquit · ino et similiter aggressa et eque expta paci
entem est.

Gn. carbo tribunus plebis nuper se
pulte graochiane sedicionis turbulentissimus vindicta idē
q; orientium ciuilium malorū fax ardentissima · p. affri
canum a numancie ruinis summo cū glorie fulgore ve
nientem ab ipsa pene porta in rostra perductū · quōd de
tiberij graochi morte cuius sororem in matrimonio ha
bebat sentiret interrogauit: ut auctoritate clarissimi viri
inchoato iā incendio multū incrementi adiceret · quia
non dubitabat quin ppter tam artam affinitatem aliqd
p memoria infecti necessarij inscrabiliter esset locutur
Ac is iure eū censem videri respondit. Cui dicto cū con
tinuo tribunicio furore instincti violenter subclamasse
taceant inquit. quibus italica nouerca est. Orto dein ·
de murmure · non efficietis ait vt solutos verear · quos
alligatos adduxi · vniuersus populus ab ino iterū con
tumeliose corrept erat. Quantus est honor virtutis:
et tacuit recens ipsius victoria numantina · & patris
macedonica · deindeq; carthaginis habita spolia · ac du
oru regū siphacis et persei ante triumphales currus cate
ne ceruices tocius tunc fori clauerunt. Ne timori datū
est silencium · sed quia beneficio emilie cornelieq; gentis
multi metus urbis atq; italie finiti erant · plebs roma
na libertate scipionis libera non fuit. Qua ppter min⁹
mirari debenus quod amplissima. Gn. pompej auctori
tas tociis cū libertate luctata est · nec sine magna laude

11. inf. ad tribunum. Cub
o. hanc causę dicitur et resol.
q; nouera u. dīmibus
t. in modis q; noua caput
t. u. s. m. et dīm. p. illi
tares. Gn. illia causa t. v.
ad fugue rōno.

Quid ppter est p. b.

quando omnis generis hominū licencie ludibrio esse quæta fronte tuit.

Hn. piso cū manilium crispum reū ageret. eñq; evidenter nocentem gracia pompeij eripí videret. iuuenili impetu ac studio accusacione pfecta multa et grauia crimina prepotenti defensori obiecat.

Interrogatus deinde ab eo cur non se quoq; accusaret. da inquit pðes reipublice. te si postulatus fueris ciuile bellum non concitaturū. eciam de tuo priusquā de manili capite in consilium iudices mittam. Ita eodem iudicio duos sustinuit reos. accusacione maniliū. libertate pompeium. & eoz alterū lege pegit. alterum pfectio-

ne q; solū poterat.

Hec ergo libertas sine cato neq; non magis quā catho sine libertate. Nam cū in se natorem nocentem & infamem reum iudex sedisset. talibeq;. **G**n. pompeij laudacionem eius continentis plate esset pculdubio efficaces future pximia submionit eas

ē questione legem; recitādo qua cautū erat ne senatori

bus tali auxilio ut liceret. huic facto psona amiracōnē

ademit. Namq; in alio audacia videret. in cathone fi-

ducia cognoscit.

Hn. lentulus marcellinus consul cū in concione de magni pompeij nimia potencia quereret. assensuq; ei clara voce vniuersis populus esset ac clamare inquit. acclamate q;rites dum licet. Jam enī uobis impune facere non licebit. Tulsata tunc est eximij eius potencia huic inuidiosa querela. huic lamentatione miserabili. Cui candida fascia crus alligatum habeti fauouit. Non refert inquit qua in parte sit corporis diadema exigui panni. cauillacione regias eius res exprans. At is neutra in parte mutato vultu vtrūq; canit. ne aut hilari fronte libenter agnoscere potenciā aut tristiciam pfectri videret. eaq; pacientia inferioris eciam generis et fortune hominibus aditū aduersus se dedit. E quoq; turba duos retulisse habunde erit.

Helvius mancia formianus libertini filius ultie

senectus. **L.** libonem apud censores accusabat. In q̄ certamine cū pompeius magnus humilitatem ei etatēqz ex pbrans ab inferis illū ad accusandū remissum dix: isset. Non mentiris inquit pompeij. venio enī ab infe: ris et **L.** libionem accusator venio. Sed dum illic mo: ror vidi cruentū. **Gn.** domicium anobardū deflentem. quod summo genere natus in tegerrime vite. amantissi: mus patrie. ī ipso iumentutis flore. tuo iussu ēet occisus. **V**idi pari claritate conspicuū brutum ferro laceratum querentem id sibi prius pfidia. deinde eciam crudelita: te tua accidisse. **V**idi. **Gn.** carbonem accerrimū pueri: cie tue bonorūqz patris tui defensorem in tercio consula: tu cathenis quas tu ei inici iusseras vincitū. obtestantē te aduersus omne fas ac nefas. cum in sumo esset im: perio. a te equite romano trucidatū. **V**idi eodem habi: tu et quiritatū ptorium virum ppennam scuiciā tuam exerantem. omnesqz eos una voce indignantes. quod in dempnati sub te adolescentulo carnifice cecidisset. Ob: ducta īā vetustis cicatricibus belloz ciuilium vastissima vulnera municipali homini seruientem paternam redo: lenti effrenate temeritatis intolerabilis spiritus impu: ne reuocare licuit. Itaqz eo tempore et fortissimū erat. **Gn.** pompeio maledicere. et tutissimū. Sz nō patiē nos hoc longiore querela psequi persone insequentis aliquā to sors humilior. **D**iphilus tragedus cū apolli: naribus ludis inter actū ad eum versum veuisset in quo hec sententia continet. miseria nostra magna est. direc: tis in pompeium magnū manibus punctionauit. reuoc: atusqz aliquociēs a populo sine vlla cunctaciōne nimie illū & intolerabilis potencie reum gestu perseveranter egit. Eadem petulancia usus est. in ea quoqz parte vir: tutem istam. veniet tempus cū grauiter gemas. **T** • **M.** eciam castricij libertate inflamatus ani: mus. q̄ cū placēcie magistratum gereret. **Gn.** carbone

consule iubente decretū fieri quo sibi obsides a placenti-
nis darec̄. nec summo eius imperio obtemperauit. nec
maximi viribus cessit. Atq; etiam didente multos se
gladios habere respondit. et ego annos. Obstupuerunt
tot legiones tam robustas senectutis reliquias intuen-
tes Carbonis quoq; ira qā materiā seuiendi perquā exi-
guam habebat. parvulū vīte tempus ablatura in scīpa
collapsa est. **T**am serui galbe temeritatis plena
postulatio. Quid illū iulius consumatis vīctorijs fo-
ro ins dicens. Hoc modo interpellare sustinuit. Juli ce-
sar p. Gn. pompeio magno quondam genero tuo ī ter-
cio eius consulatu pecunia spōpondi quo nomine nunc
apellor. Quid agam. Dependam. Dalam atq; apte
ei bonoꝝ pompeij vendicionem exprobrando vt a tribu-
nali sumouerec̄ meruerat. Sed illud ipsa mansuetudine
micius pecc̄. es alienū pompeij. ex suo fisco solui iussit
Tage pastelius vir iuris ciuilis sciencia clarus quā
piculose contumax. Nullus enī aut gracia aut auto-
ritate compelli potuit. vt de aliqua earū rerū q̄s trium-
uirī dederant formulam componeret. hoc animi īdicio
vīctorie eoꝝ beneficia extra omnē ordinē legū ponens.

Tden multa cum de patribus liberius loqueretur
amicisq; ne id faceret monerent. Duas res que homib;
amarissime viderentur. magnā sibi licentiā p̄bere respō-
dit. senectutem et orbitatem **T**Inserit se tantis uiris
mulier alienigeni sanguinis. que a rege philippo temu-
lento inimicuens dampnata. p̄uocare ad philippū īquit
sed sobriū. excusſit crapulā excitanti ac p̄senti aio ebriū
resipiscere. Causaq; diligencius inspecta īstioreni sen-
tenciā ferre coegit. Igitur equalitatē quā īpetrare nō
poterat extorsit. pocuis p̄sidium a libertate quā ab in-
nocencia mutuata **T**am illa non solū fortis sed etiā
urbana libertas. Senectutis ultime quedā siracusis oīb;
dionisi tiranni exīcium ppter nimia moꝝ acerbitatē

et intolerabilia onera vocis expertentibus sola quotidie
matutino tempore deos ut in columnis ac sibi superstes es-
set orabat. Quod ubi is cognovit non debitam sibi ad
miratus benivolenciam accersit. & quid ita hoc aut
quo merito suo faceret interrogauit. Tum illa certa ē
inquit ratio ppositi mei. Tuella enim cum grauem ti-
rannum haberemus. carere eo cupiebam. Quo interfec-
to aliquanto tetricor artem occupauit. eius quoqz finiri
dominacionem magni estimabā. Tercium te superiori
bus in portuniorem habere cepimus rectorem. Itaqz ne
si tu fueris assūptus deterior in locū tuum succedat. ca-
put meū p salute tua deuoueo. Tam facetam audaciā
dionissius punire erubuit. Inter has & theo-
dosi cirenensem quasi animosi spiritus coniugii esse po-
tuit. virtute par. felicitate dissimile. Is enī lisiimacho
regi morteni sibi minitanti. eniuero inquit magnifica
res tibi cōtigit. quia cantharidis vim assecutus es. Cū:
qz hoc dicto accensus cruci eū suffigi iussisset. terribiliter
ait. hec sit purpuratis tuis. mea quidem nihil interest.
humī ne an sublime p̄t̄escam.

Capitulum tertium de severitate

Capitulum tertium de severitate
Rumet se duricia peccati nce e dñi horride ac tristis
severitatis acta narrat. vt oī miciore cogitacōe
deposita rebus auditu asperis vacet. Ita enī districte et ī
exorabilis vīdicte et varia peccata genera ī mediū pcurrēt
utilia qdē legū munimēta. sed minime ī placido et quie-
to paginaz numero reponenda. **M.** manilius
vnde gallos depulerat inde ipse p̄cipitatus est. quia for-
titer defensā libertatem nefarie opprimere conatus fue-
rat. Cuius iuste vltionis nimirū hec p̄fatio fuit. Mā-
lius eras mibi cū precipites agebas senonas. postquam
mutari cepisti. **V**nus es factus ex senonibz. Huius sup-
plício eterne memorie nota inserta est. Propter illū
enī lege sanctiri placuit. ne quis patricius in arce aut

*in lege ranc
vel cunctis d*o* quoniam regnatur p*ro*p*ri*a et
h*ab* i*ps*o d*omi*n*e* f*ac*it p*ro*p*ri*a h*ab* i*ps*o p*re*t*er* o*mn*is q*ui* u*er*bi
ver*bi*us p*rae*dict*u*s t*ra*ns*lat**

in capitulo habitaret · quia domum eo loci habuerat.
vbi nunc edem monerent videmus.

Tar indig
nacio ciuitatis aduersus spuriū cassiū erupit. Cui p̄
suspicio concupite dominacionis nocuit · quā tres mag
nifici consulatus · ac duo speciosissimi triunphi pfuerūt
Senatus enī populusq; romanus non contentus capi
tali cū suppicio afficere. in terempto domum supiecit ut
penacium quoq; strage puniret. In solo autem edem
telluris fecit. Itaq; quod prius domicilium potentis vi
ri fuerat · nunc religiose seueritatis monumentū est

Teadē ausum · p · melius consimili exitu patria
multauit. Area vero dominus eius quo iusticia suppli
cij nocior ad posteros pueniret · equimeli appellacionē
traxit. Quantū ergo odij aduersus hostes libertatis in
sitū animis antiqui haberent · parietum ac tectorū in q;
bus versati fuerant ruinis testabāt. Ideoq; et · M. flac
ci & L. saturnini sedicioſiſſimorū ciuium corporib; tru
cidatis penates : ab ifiniis fundamētis eruti sunt.

Tceterū flacciana area cū diū pene vacua mansisset
a quinto catulo cimbricis spolijs adornata est.

Viguit ī nostra ciuitate. Tib. &. G. graoch:
orum ſūma nobilitas ac ſpes ampliſſima. Sed quia sta
tu ciuitatis conati ſunt conuellere. in ſepulta cadauera
iacuerunt · ſupniuſq; condicionis humane ho nos filijs
graochi & nepotibus africani defuit. Quinetiam fa
miliares eoy ne quis reipublie inimicis amic⁹ eſſe vel
let : de robore p̄cipitati ſunt. **T**de tā ſibi licere. p
mutuis tribunus plebis quā ſenatū · et populo roma
no credidit qui omnes collegas ſuos duce ſpurio cassio
id egerant ut magistratibus non ſubrogatis cōmuniſ li
bertas indubium vocare vniuersitatem cremauit. Nihil p̄fec
to hac ſeueritate fidencius. Vnus enī tribunus eam pe
nam nouem collegis inferre auſus eſt · quā nouem tri
bunū ab imo collega exigē phorruiſſent. **L**ibertatis

Hō hōmōi ut ait. Cūnīa ſeūlōrēt domi
dampnatorū nō dñebat ſi hō ſehebat qd dñ
trīnī ſehebat dñmōrāt. Et it hō ſehebat
parū ſehebat dñ ſehebat dñ ſehebat
m̄p̄t̄ ſehebat dñ ſehebat dñ ſehebat
dñ ſehebat dñ ſehebat dñ ſehebat
dñ ſehebat dñ ſehebat dñ ſehebat

— Vir quid est unus quide tu pia sed et iusquibus
lentibus quod hospitum suum perficeret cum iudicis
fidei a re dico de hinc. sponsus et fiancij qui
fides ad dominum quod culto rogi debet de singulis
plures asperguntur.

I lozomis fuisse quod palas ostendit
tacit pectora quod auctor publico
et hoc non est illud molles ad
hancem schule adveniunt
veniebas et ducobus veniebas
ad hunc etiam quod eas sit et quod
eas pote sit pote captiuas
ad hunc sufficiat et idcirco
dilectas.

ad hoc custos & vindex seueritas • sed p dignitate eciā
ac disciplina eque grauis. T. • M. enī claudiū se-
natus toris quia turpēni cum his pacem fecerat dedit .
Quem ab hostib⁹ non acceptum : in publica custodia
necari iussit. Semel lesa maiestate imperij • quot mo-
dis ire ptim⁹ vindex • factū eius rescidit • libertatē ade-
mit • spiritū extinxit • corpus contumiclia carceris &
testanda gemoniarum scalarū • vota fedauit • atqz hic q-
dam senatus animaduersione meruerat. T. • G.

autem cornelius scipio hispali filius priusquam mercari posset exptus est. Nam cū ei hispania pvinicia sorte obvenisset. ne illuc iret decreuit: adiecta causa q̄ recte face re nesciret. Itaq; cornelius ppter vite in honestū actum sine ullo pvinciali ministerio tantū non repetundarum lege dampnatus est. Ne in. 6. quidem vectie no qui sinistre manus digitos ne bello italico militaret abscederat. seueritas senatus cessauit. Publicatis enī bonis eius. ipsū eternis vinculis puniendum censuit. effecitq; vt quem honeste spiritū pfundere in acie noluerat. turpiter in catenis consumeret. Id factū imitatus marius curius consul. cū delectum subito edi cere coactus esset. iuniorūq; nemo respondisset. coniectis in sortem omnibus tribub; . pollie que p prima exierat. primū nomen vrna extractum citari iussit. neq; eo respondente bona adolescentis haste subiecit. Quod vt illi nunciatur est. ad consulum tribunal cucurrit. collegiūq; tribunox appellavit. Tunc marius curius p fatus nō esse opus eo cinc reipublice qui parere nesciret et bona eius & ipsū vendidit. Eque tenax appo

L. dominus. Nam cum licetiam pretor regeret. cu-
q; ad eū eximie magnitudinis aper allatus esset. adduci
ad se pastore cui⁹ manu occisus erat iussit **Interrogato**
q; qui eam bestiam confixisset. postquā compērit vsum
venabulo circūfixit. quia ipse ad exturbanda latrociniā

Venabulo circifixit quia ipse ad exturbanda latrociniis
et rapiendis hominibus et deinceps in eis venientibus
procedens per omnes terras et regna et civitates
et pueblos et ciuitates et villas et castella et fortalia
et portus et porticu[m] et portu[m] et portu[m] et portu[m] et portu[m]

quibus p̄vicia vastabat ne quis telum haberet edixerat. Hoc aliquis in fine severitatis & seūcie ponendū dixerit. Disputacione enī utroq; flecti potest. Ceterū ratio publici imperij pretorem nimis asperū existimari nō patit. Sic se in uiris puniendis severitas exercuit. Sed ne in feminis quidem suppicio afficiēdis segniorem egit

T Horacius prius prelio trium curiatorū condicōe pugne omnīū albanorum uictor cum ex illa clarissima acie domum repetens. Sororem suam virginem curiati sponsi mortem profusus quam illa etas debebat flētem vidisset gladio quo patrie rem benegesserat interemit. parū pudicas ratus lacrimas. que p̄ propero amori dabant. Quem hoc no mine reum apud populum actum pater defendit. Ita paulo p̄p̄erior animus puelle ad me moriam futuri viri. & fratrem ferocem vindicem. & vindicte tam rigidum assensorem patrem habuit.

T Consimili severitate senatus postea usus. sp. postumio albino. Q. marcio philippo consulibus mandauit. vt de his que sacrī bachanaliū īceste uise fuerant inquirerent. **A** quibus cū multe essent dampnate in omnes cognatas intra domos animaduerterunt. lateq; patens ob p̄bri deformitas severitate supplicij enī data est. Quia quantū ruboris ciuitati nostre mulieres turpiter se gerendo incusserāt. tantū laudis grauiter punite attulerunt. **T** Publicā autem que postumiū albini consulem. item licinia que clandium aselliū viros suos veneno necauerant. p̄pin quorū decreto strangulate sunt. Non enī putauerunt severissimi viri in tam euidēti scelere longū publice questionis tempus expectādū. Itaq; quarum innocuum defensores fuissent. sonciūm mature vindices extiterunt. Magno scelere horū severitas ad exigēdā vindictā concitata est. **T** Eragiti autem metelli longe maiore decausa qui uxorem quod vimū bibisset furtim peccassam interemit. Idq; factū non

accusatore tantū sed eciam reprehēsore caruit • vno quoqz existimante optimo illā exemplo violate sobrietatis penas peperdisse. Et sane quecunqz femina vīni vsū imoderat appetit • ho minibus et virtutibus ianuā claudit. et delictis aperit. Horridum. S. quogz sulpicij

et delictis aperit. ¶ Horridum. S. quoqz sulpicij
galli maritale supercilium. Nam vxoren dimisit. quod
ea capite aperto foris versata cognouerat. Abscisa sen-
tencia. sed tamen aliqua ratione mota. lex enim inquit
tibi meos tantum prefinit oculos. quibus formam tuam
approbes. His decoris instrumenta compara. His esto
speciosa. horum te cerciori credere noticie. Ulterior tui con-
spectus super uacua irritacione arcessitus: in suspicione
et criminis subbereat necesse est. ¶ Nec aliter sensit
• Q. antistius vetus repudiando uxorem. quod illa in
publico cum quadam libertina vulgari secreto loquentem vi-
derat. Nam ut ita dicā in cunabulis & nutrimentis
culpe non ipsa cōmotus culpa citeriore delicto prebuit
victionem. ut potius caueret iniuriā quam vindicaret.

Tunc et potius tamen inuria quia vindicaret.
Tungendus est his. p. seni pniis sophus. qui coniugem repudij nota affectit. nihil aliud quam se ignorante ludos ausa spectare. Ergo dum sic olim feminis occurritur. mens eay a delictis aberat. Ceterum si romane severitatis exemplis totus terrarum orbis instrui potest. tamen externa summatim cognoscere fastidio non sit. **T**accedemonii libros archilogi et ciuitate sua

lectionem arbitrantur. Noluerunt enim ea liberos suos
animos imbui. ne plus moribus noceret quam ingenij
prodesset. Itaque maximum poetam aut certe summo proximi-
mum quia dominum sibi inuisum obscenis maledictis lacera-
uerat. carminum exilio multarunt. **A**thenien-
ses autem timagoran inter officium salutacionis dari-
um regem more gentis illius adulatur capitali supplicio
affecerunt. unius civis humilibus blandicijs totius urbis
In hoc opere blandicijs sed et delectis ipsius timeat cum suis sue domi-
nauit publice. Atque in modis plurimis se grande more ut

repropositum — *sue decus psice dominacioni sumissum grauiter ferentes*
Tam cabis in usitate severitatis. qui mali cu-
in sedā iudicis e corpore pelle detracē selle intuendi in
caqz filii eius indicaturum considerare iussit. Ceterū &
rex et barbarus atrocī ac noua pena iudicis ne quis po-
stea corrūpi index possit prouidit.

Capitulum quartū de grauiter dictis aut factis

Magnam et bonā laudis partem in claris virus
ecia illa vendicant. que aut ab his dicta grauiter
aut facta primax memoria viribus eternis comprehendēdit
Quorū ex habundanti copia nec parca nimis nec rur-
sus audiā manu quod magis desiderio satisfaciat: quā
societati habundat hauriamus. *C*ūnitate nostra
cannensi clade percussa cū admodū tenui filo suspensa rei
publice salus ex sociorū fide penderet. ut eorū animi ad
imperium romanum intuendū constanciores essent. maiori
ri parti senatus principes latini in ordinem suū sub-
legi placebat. Annūs autem campanus ecia consule
alterū capue creari debere asseruabat. *S*ic contusus &
ege romani imperij spiritus erat. Tunc manilius tor-
quatus filius eius qui latinos apud veserini idita pug-
na fuderat. quā poterat clara voce denunciavit. *S*i q̄s
sociorū inter patres conscriptos sententiā dicere ausus
esset continuo se eū interempturū. *H*ec vnius mine &
romanorū languentibus animis calorem pristinū reddi-
derunt. *E*t italiā ad ius ciuitatis nobiscū exequendum
consurgere passe non sunt. *N*anq; ut patris armis ita
verbis filij fracta cessit. *D*ar illius quoq; &
manilius grauitas. cui cū consulatus omni consensu de-
ferret. eūq; sub excusatione aduerso valitudinis oculorū
recusaret instantibus cunctis. aliū inquit quirites que-
rite: ad quem hunc honorem transferatis. *N*am si me
gerē eū coegeritis. nec ego mores vestros ferre. nec vos
meū imperium ppeti poteritis. *P*ruinati si tā pōderata

Nostria vero Cypriano ego puer puerus sum regi episcopi dolos deponit q[uod] pueri duxit filios puerorum. **C**yprius vero fidelis apud eum erat. **E**t quod puerus duxit q[uod] pueri fidelis apud eum erat. **C**yprius vero fidelis apud eum erat. **E**t quod puerus duxit q[uod] pueri fidelis apud eum erat.

Vox quā graues fasces consulis extitissent. **N**i
bilo senior scipionis emiliani aut in curia aut in con
cione grauitas. **Q**ui cū haberet consortem censure nu
minium ut nobilem ita enerius vite p[ro] rostris dixit se ex
maiestate reipublice omnia gestu si sibi cines vel dedis
sent collegā vel non dedissent. **I**dem cū serui⁹ sulpicius
galba et aurelius consules in senatu contenderēt: vter
aduersus iuriatū in hispaniam mitteretur. ac magna
inter patres conscriptos dissensio esset omnibus: q[uod] nam
eius sententia inclinaret exspectantibus. neutrū inquit
mihi placet mitti. quia alter nihil habet. alteri nihil est
satis. eque malam licetis imperij magistrā iudicans ī
opiam atq[ue] auariciam. **Q**uo dicto ut neuter in p[ro]vinci
am mitteretur obtinuit. **S**n. vero popilius a
senatu legatus ad anthiōcum missus: vt bello se quo pto
lomeum lacessebat abstineret. cum ad eum venisset: atq[ue]
bis p[ro]mpto animo et amicissimo vultu dexterā ei porrex
isset. iuicem illi suā porrigitur noluit sed tabellas senat⁹
cōsultū continentes tradiit. quas vt legit anthiochus
dixit se cū amicis collocuturū. **I**ndignatus popilius qd
aliā morā interposuisset. virga solū quo insistebat de
notauit. et prius inquit quā hoc círculo excedas. da re
sponsū quod senatū referā. **N**on locutum legatū sed
ipsā curiam ante oculos positā crederes. **C**ontinuo enī
rex affirmauit fore ne amplius de se ptolomeus querere
tur. **A**c tūm denū popilius manū eius tanquā socij
apprehendit. **Q**uā efficax est animi sermonisq[ue] absisa
grauitas. **E**odem momento siriē regnū terruit egypti
texit. **D**olle autem rutilij verba prius an fac
ta existimem nestio. **N**am vtriusq[ue] eque admirabile in
est robur. **C**um amici cuiusdā iniuste rogacioni resiste
ret. atq[ue] his per summam indignacionem dixisset. qd mi
hi ergo inquit opus est amicitia tua. si quod rogo non
facis. respondit. **I**mo quid mihi tua si p[ro]pter te aliquid

*per se p. 130. 2. 8. ad
mod. p. 130. 2. 8. ad
nos. 130. 2. 8. ad
fam. fuit*

*Sed s. 130. 2. 8. ad
nos. 130. 2. 8. ad
fam. fuit*

in honeste facturus sum. **H**uic voci consentanea illa ope
ra quo magis ordinū dissensione quā vlla culpa sua re
factus. nec obsoletā vestem in duit. nec insignia senato
ris depositus. nec supplices ad genua iudicū manus tere
dit. nec dixit quicquā splendore preteritorum annoz humi
luis : effecitq; vt periculū non ut impedimentū granita
tis eius esset sed experimentū. **A**tq; etiam cū ei redditum
in patriā sillana uictoria prestaret. in exilio ne quid ad
uersus leges faceret remansit. **Q**uapropter felicitatis
cognomen iustius. quis moribus grauissimi viri quam
impotentis armis alſignauerit. **Q**uod qdē sillā rapuit
rūtilius meruit. **T** . **M**. brutus suarū prius virtu
tū quā patrie parentis parricida. vno enī facto & illas
ī profundū precipitauit. et omnem nominis sui nemo
riam inexpibili detestacione perfudit. vltimū pluum ī
iturus. negantibus quibusdam id committi oportere. si
denter inquit in aciem descendō. hodie enī a recte erit.
aut nihil curabo. **P**resumpserat yidelicet neq; vivere
se sine uictoria neq; mori sine severitate posse. **C**u
ius mencio mihi subicit quod aduersus dictū brutum in
hispānia grauiter dictū est referre. **N**ā cū ei se tota pe
ne lusitania dedisset. ac so la gentis eius vrbis cecia per
tinaciter arma retineret. temptata redēptione appemo
dum vno ore legatis bruti respondit. ferrū sibi a maiori
bus quo vrbem tuerentur. non autū quo libertatem ab
imperatore auaro emerent relictū. **M**elius sine istud du
bio nostri sanguinis hoīes dixisset. quā au dissenter. **S**ed
illos quidem natura in her grauitatis vestigia deduxit

pe trappane

*AD p. 130. 2. 8. ad
nos. 130. 2. 8. ad
fam. fuit*

Socrates autem grece doctrine clarissimū colo
men. cū athenis causam diceret. defensionenq; ei licias
a se compositā qua in iudicio ueretur recitasset demis
sam et supplicem imminentī pelle accommodatam. aufer
inquit queso istā. **N**am ego si adduci possem ut eā in
vltimā scithie solitudine perorarem : tum meipse morte

*Vnde ie b. 130. 2. 8. ad
nos. 130. 2. 8. ad
fam. fuit*

multāndū concederem. **S**piritum contempsit: ne care
ret grauitate. maluit q; socrates extingui quam lisias
super esse. **T**Quantus hic in sapientia tantus
in armis alexander illam vocem nobiliorem dedit. Da
rio enim vno iam et altero prelio virtutē eius experto at
q; ideo et partē regni taurotenus monte et filiam i ma
trimoniū cū decies centū milibus talentū pollitente cum
p̄memon dixisset. se si allexander esset. usurū ex condicio
ne respondit. **E**t ego vtercr si p̄memon ēem. uocem dn:
abus victor ihs respondentem. dignam q; cui tercia sicut
euenit tribueretur. Atq; hec quidem et animi magnifici
et prosperi status. Illa vero qua legati lacedemoniorū
apud patrem eius misseram fortitudinis sue condicionē
testati sunt. gloriosior quā optabilior. Intolerabilibus
enī onerib; ciuitatē eoz implicanti. siquid morte graui?
imperare p̄seueraret mortem se prelaturos responderūt
Nec parū graue spartani cuiusdam dictū. **S**iquidē no:
bilitate et sanctitate prestans in petione magistratus
victus maxime sibi leticie eē predicauit quod aliquos pa
tria sua se meliores viros haberet. **Q**uo sermone repul
sam honori adequauit. **T**empus est iusticie quo
q; sancta penetralia adire. in quibus semp equi ac probi
facti respectus; religiosa cū obseruacione versatur. **E**t
vbi studium verecundie cupiditas racōni cedit: nihil q;
utile quod parum honestum videri possit ducit. **E**ius
autem p̄cipium et certissimum inter omnes gentes no:
stra ciuitas exemplum est. **T**Camillo consuli falis
cos circum sedente. magister ludi plurimos et nobilissi
mos inde pueros uelut amādi gracia eductos: i castra
romanorum p̄duxit. **Q**uib; interceptis: non erat du
biū: quin falisci deposita belligerādi p̄tinacia: tradituri
se nostro imperatori essent. **E**a re senatus censuit ut pue
ri vimātū magistrum virgis cedentes: in patriam re
mitterent. **Q**ua iusticia animi eorum sunt capti: quo:

Capitulo iij. Iustitia

q; dñi 29. vīs. h̄st. p̄ gaudi
et p̄scedia t̄ zon n̄
ta. fuit cum suorum

q; dñi 29. vīs. h̄st. p̄ gaudi
et p̄scedia t̄ zon n̄

rum menia expugnari non poterant. Namque Falisci beneficio magis quam armis vici: portas romanis apuerunt. Eadē cūitas aliquociens rebellando. sempq; ad uersis contusa prclis. tandem se quinto luctacio consuli dedere coacta est. Aduersus quām senire cupiens. p. r. postquam a papirio cuius manū iubente consulis verba dedictionis scripta erant: doctus est Faliscos non potestati sed fidēi: se romanorum commississe. omnem iram placida mente disposuit. pariter q; et viribus odiij non sane facile vinci assuetis: et victorie obsequio: que promptissime licenciam subministrat. ne iusticie sue deesset obstitit.

Idē cum. p. cladius camerino ductu atq; auspichis suis captos sub hasta vendidisset. et si erraris um pecunia fines agris auctos animaduertebat: tamē quod parum liquida fide gestum: ab impatore videbatur maxima cura conquisitos redemit. usq; habitandi gratia locum in auentino assignauit. et predia restituit: pecuniam etiam non ad curiam: sed ad sacraria edificanda sacrificia q; facienda tribuit. iusticie q; promptissimo tempore effect. ut exicio suo letari possent qā sic renati erāt

Tenib; nostris et finitimiis regionibus que adhuc retuli: quod sequitur per totum orbem terrarum manavit. **T**imoclares ambrachiensis fabricio consuli pollicit; est: se pirrum veneno per filium suum qui pensionibus eius perat necaturum. Ea res cum ad senatum esset delata: missis legatis pirrum monuit. ut aduersus huins generis insidias caudus se gereret. memor urbem a filio martis conditam. arnis bella non veneno gerere debere. Timoclaris autem nomen suppressit: vt roq; modo equitatem amplexus. quia nec hostem malo exemplo tollere. neq; eum qui bene mereri paratus fuerat prodere voluit. **S**umma iusticia in quatuor quoq; tr. pl eodeni tempore conspecta est. Nam cum a tratinō sub quā duce aciem nostram apud ferruginē a uolscis inclinatā

Intra nos huius abeatis dico q; uolscis fuit p. omniē & rōma exēcū
uolscā deffensa fuit. Inq. p. res qdā exēcū uolscis & rōma p. t.
electi erat aut p. res qdā exēcū uolscis & rōma p. t.
ipso deffensabat & dieq; d. statutū. ut uolscis & rōma p. t.
ex malitia aut p. res deffendens & dieq; d. se ipso deff. effigie p. t.
et uolscis si ipso p. t. uolscis & rōma

tum ceteris equitibus correxerant diem : ad populu . l .
hortencius collega eorum dixisset : pro rostris iurauerunt
in squalore se esse quoad imperator ipsorum re⁹ esset futu-
rus . Non sustinuerunt enim egregij iuniores : cuius ar-
mati p^{iculum} vulneribus et sanguinem suo defenderat cⁱ
togati ultimū discrimen potestatis insignia retinentes
intueri . Quia iusticia mota concio . actione hortenciu-
m dissistere coegerit nec se eo facto quod sequitur exhibuit di-
similem . ¶ Cum tiberius graochus et oclaudius : ob-
nimis seuere gestam censuram : maiorem partem ciuita-
tis exasperassent . diem hijs publius popilius . tr . pl . per
duellionis ad populum dixit preter communem consterna-
cionem priuata eciam ira accensus . quia necessarium ei⁹
rutilium ex publico pietem demoliri iisserant . Quo in
iudicio prime classis per multe centurie claudiū aperte
dampnabant . de graochi absoluzione vniuersitate consenti-
re videbantur . Qui clara voce iurauit fide collega suo
grauius esset iudicatum in factis se paribus candem cu
illo penam exiliū subiturum Ea q^z iusticia tota illa tem-
pestas ab utruisq^z fortunis et capite depulsa est . Claudi-
um enim populis absoluit . graocco cause dictione . Q^z
popilius remisit . ¶ Magnam laudem et illud colle-
gium tribunorum tulit . quod cu vnius ex eo . l . cocta fi-
ducia sacro sancte potestatis creditoribus suis satisfacere
nolle . decreuit si neq^z solueret pecuniam neq^z daret . cu
quo sponsio fieret . se appellantib^z eum creditoribus aux-
ilio futurum . iniquū ratus maiestatem publicam pri-
uate perfidie obtentuisse . Itaq^z cocta i tribunatu qua-
si in aliquo sacrario latenter tribuniciam inde iusticiā
extraxit . Cuius ut ad alium eque illustrem actum trans-
grediar . g . domicius . tr . pl . marcū scaurū principem ci-
uitatis in iudicium populi denocavit . vt si fortuna aspi-
rasset ruinam suj minus certe ipsa obtractacōe ampli-
simi viri incrementū claritatis apprehenderet . Cuius op-

l. 1. inq^m ip^d tribunū re^{li} es^r
inhababit p^d p^{ri} m^o i^u n^o v^o t^u b^u
p^u uate p^u n^o d^u t^u r^u b^u d^u l^u m^u

primendi cum summo studio flagraret. seruus scauri no-
ctu ad eum puenit istructurū se eius accusacō nem mul-
tis et graibus domini criminibus promittens. Erat ī
eodem pectore inimicus et domīcuis et domin⁹. diuersa
extimacione nefariū iudiciū ppendens. iusticia vincit
odii. Continuo enī et suis auribus obseratis et iudi-
cis ore clauso. duci cū ad scaurū iussit. Accusatorei eci
am rebus suo ne dicam diligendū certe laudandū. Quem
populus tūm ppter alias virtutes cum hoc nomine libē
cūs et consulem et censorem et pontificem maximū fecit
Nec aliter se. l. crassus ī eodcm iusticie expimento ges-
sit. G. carbonis nomen in festo animo ut pote inimicis
sūmī sibi detulerat. sed tamen scrinū eius a seruo allatū
ad se plura continens. quibus facile opprimi posset. ut
erat signatū cum seruo catheñato ad eū remisit. Quo
pacto igitur inter amicos vīguisse tunc iusticiā credim⁹
cū inter accusatores quoq; et reos tantū virū obtinui-
se videam⁹. ¶ Tam lucius silla non se tam incolu-
mem quam sulpicū rufum pditum voluit. tribunicio
furore eius sine vlo fine vexat⁹. Ceterū cū eū proscriptū
et ī villa latente a seruo proditū compisset. manumissū
parricidā ut fides edicti sui extaret precipitari proptinus
saxo carpejo cum illo scelere parto pilleo iussit. Victor
alioquin insolens hoc imperio iustissimus. ¶ Verum
ne alienigine iusticie obliti videamur: pictatus mitile-
neus ciuus aut meritis tantū ciues debuerūt. aut mori-
bus crediderūt ut ei suffragijs tirannidem deferrent. tam
dū illud imperiū sustinuit quā dū bellum de sigeo cum
athemēsibus gerēdum fuit. Postquā autem pax victo-
ria parta est. continuo reclamantibus mitileneis depo-
suit. ne domin⁹ ciuium vltra quā. r. p. necessitas exige-
rat pmancret. Atq; eci am cū recuperati agri dimidia
pars consensu omnī offerret auertit animis ab eo mu-
nere: deformē iudicās virtutis sue gloriā magnitudine

Ham iudicio erat ut p̄p̄us
diuī appiquator libe. p̄p̄
sic libatū ap̄o rāp̄o
b̄o p̄p̄o libatū ap̄u te p̄p̄
appat̄
amulēum cū b̄o grās p̄d̄t̄

prede minuere. **A**lterius nunc mīhi prudēcia rese
renda est. ut alterius representari iusticia possit. **C**um
saluberrimo consilio themistocles migrare athemenses in
classem coegisset. exerce qz rege et copijs eius grecia pul-
sis ruinas patrie. i pristinū habitiū reformaret. et opes
clamdestinis molitionibus ad principatū grecie capes-
tendū nutriri. in concione dixit. habere se rem de libera-
cione sua. pūsam. qnā si fortuna ad effectū pducī passa
esset: nihil manus aut potēcūs athemensi populo futu-
rum se eā vulgari non oportere. **P**ostulauit qz ut ali-
quis sibi cui illam tacite exponeret dare. **D**atus est ari-
stides. **I**s postquā recognouit classeni illū lacedemonio-
rum apud githeum subducta erat velle icendere. ut ea cō-
sumpta dominacio maris ipsis cederet. pcessit ad ciues
et retulit themistoden vt vtile consiliū ita minime iustū
animō voluere. **E**nestigio vniuersa concio quod equum
non videre. ne expedire quidem pclaimauit. **A**c p̄tin⁹
themistoden incepto iussit desistere. **N**ihil illis eci-
am iusticie exemplis forcuis. **Z**alencus vrbe locrensiū
a se saluberrimiis atqz vtilissimis legibus munita cū fi-
lius eius adulterij criminē dampnatus. secundū ius ab
ipso constitutū. vtroqz oculo carere deberet. ac tota cui
tas in honorem patris necessitatē pene adolescentulo
remitteret aliquādū repugnauit. **A**d ultimū populi
precibus euictus suo prius deinde filij oculo eruto. vsum
videndi vtriqz reliquit. **I**ta debitū supplicij modum legi
reddidit. equitatis ammirabili temperamēto se iter mi-
sericordem patrem et iustū legislatorem p̄titus. **S**ed
aliquando charū dethirij prefactor et abscisor iusticia
ad vim et cruentem usqz sedicioas conciones ciuiū pacata
uerat. lege cauendo ut si quis eas cū ferro intrasset con-
timō interficeret. **I**ntericto deinde tempore elonginq
rure gladio cinctus domū repetēs: subito in dicta conci-
one. sicut erat in eam pcessit. ab eo qz qui p̄xime consti-

Zalencus

Charundes

terat. solute a se legis sue admonitus. idem inquit ego
illam sauciam. Ac protinus ferro quod habebat districto
incubuit. Cunqz licet culpā uel dissimulare uel errore
defendere. penā tamen representare maluit. ne qua frans
iusticie fieret.

T De fide publica

Qui imagine ante oculos posita. venerabile fidei
numen. dexterā suā certissimum salutis humane
pignus ostendat. Quā semper in nostra ciuitate vigili-
se. et omnes gentes senserunt. et nos paucis exemplis re-
cognoscantur. **C**um ptolomeus rex tutorum. p. r. fi-
lio reliquisset: senatus. M. ciuilium lepidum pontificem
maximū bis consulēs ad pueri tutelam gerendam alexan-
driam misit: amplissimi qz et integrissimi viri sanctita-
tem. r. p. vsibus et sacrīs operatam extreue xcuracioni
vacare noluit. ne fides ciuitatis nostre frustra petita ex-
istimaret. Cuius beneficio regia incunabula conserua-
ta pariter ac decorata in certū ptolomeū reddiderūt. pa-
tris ne fortuna magis an tutorū maiestate gloriari debe-
ret. **S**pectiosa illa quoqz romana fides. ingenti pe-
norū classe circa siciliam deduxit. duces eius fractis ani-
mis consilia petende pacis agitabant. Quoz hamulcar
ire se ad consulem negabat audere. ne eodem mō cathe-
ne sibi inicerent. quo ab ipsis cornelio asine consulis fu-
erant iniecte. hanno autem certior romani animi estia-
tor nihil tale timendū ratus: maxima cū fiducia ad col-
loquiū eorū tetendit. **A** pud quos cū de fine belli ageret
et tr. mil. ci dixisset. posse illi merito evenire quod corne-
lio accidisset. vterqz consul tribuno tacere iusso. isto te i
quit metu hanno fides ciuitatis nostre liberat. Claros
illos fecerat. tantū hostium ducem vincere potuisse sed
multo clariores fecit voluisse: aduersus eundem hostem
parem fidem iure legacionis tuendo. p. c. exhibere **T**
Menim enulio lepido. l. flamininō consulibz minutū
et l. marilium carthaginensiu legacioni. quia man⁹ hijs

attulerant. perfeciales caudio. pr. dedendo s curauerunt
Se tunc senatus non eos quibus hoc prestabatur aspexit D. Lello p. 110
Cuins exemplū superior africanus secutus cū onustam
multis et illustriū cartaginensiū viris nauem : in suā
potestatem redigisset inuiolatam dimisit quia se lega
tos ad eū missos dicebant : tam et si manifestū erat il
los vitādi p̄sētis p̄iculi ḡta falsū legatioīs vocabulum
amplectu ut romā imperij pocius decepta fides quā fru
stra i plorata iudicaret. Rep̄sentemus eciam illō
senatus nullo modo p̄termittendū op̄ . legatos ab urbe
appollonia romanī missos quintus fabuis et gneū ap̄
nius edilis ora cōtēcōe pulsauerūt. Quod vbi compit
continuo eos p̄feciales legatis dedit questorem qz cū his
brūdusū ire iussit . ne quā in itinere a cognatis deditop̄
iniuriam acciperent. Illam curiā mortaliū quis consili
uni. ac nō fidei templū dixerit. Quā ut ciuitas nostra
sem̄ benignā p̄stitit . ita i sociorū quoqz animis constā
tem recognouit. Post duorū in hispania scipio
num totidem qz romani saguini exercituū miserabilem
stragem . saguntini viātricibus hannibalīs armis intra
menia urb̄is sue cōpulsi . cum vim pumicā ulterius neq;
rēt arcere . collatis in forū que vnicuiqz erant carissima
atqz vndiqz circundatis . accensis qz ignis nutrimentis :
ne a societate nostra desisteret . publico et cōmuni rogo
sem̄ et ipsi supericerūt. Crediderim tunc ipsam fidem hu
mana negotia speculantem : mestum gessisse vultū . per
seuerantissimū sui cultū . inique fortune iudicio tam acē
bo exitū dampnatū cernenteni. Idem prestanto pe
ciliāi eundem laudis honorem meruerūt. Ab hanniba
le quia deficere a nostra amicicia noluerant) obcessi lega
tos ad senatū auxiliū implorantes miserunt. Quibus
pter recentem cannensem cladem succurrī non potuit.
Ceterū p̄missum est eis ut facerent quod utilissimū inco
lumentati ipsorū videre. liberum ergo erat carthaginien

suum graciā amplecti. Illi tamen feminis omni qz etate
umbecilli vrbe egesta . quo tucius armati famam traherēt
pertinacissime in muris constiterūt. Expirauit qz pri⁹
eorū tota ciuitas . quam vlla ex pte respectū romane so-
cietatis depositūt. Itaqz hannibali non peciliani sed fidū
pecilie sepulchrū capere contigit.

Capitulum sextū de fide vxorum erga viros.

HTqz ut vxoriam quoqz fidem attingamus : tercia
emilia africani prioris vxor . mater cornelie grao
chorum . tante fuit comitatis et paciencie . vt cum sciret
viro suo ancillulan ex suis gratā eē dissimulauerit . ne
domitorem orbis africanū femina magnū virū impaci-
encie reuni ageret : tantūqz a vindicta mens ciuis abfuit
ut post mortem africani manumissam ancillam i ma-
trimoniū liberto suo daret. **Q**uintū lucreciū pros-
criptū a trium viris vxor turia inter camerā et testum
cubiculi abditū . vna conscientia ancillula ab imminentे ex-
īcio non sine magno piculo suo tutū p̄st̄tit . singulari qz
fide id egit ut cū ceteri p̄scripti in alienis et hostilib⁹ re-
gionibus p̄summos corporis et animi cruciatus vix euā-
derent ille in cubiculo et in coniugis sinu salutem reti-
neret. **S**ulpicia autem cū a matre iulia diligētis
sime custodiret ne lentulū trussellionē virū suū p̄scriptū
a triū viris in siciliā p̄sequeret nihilominus famulare
veste sumpta . cū duabus ancillis totidem qz seruis ad cū
clamdestina fuga p̄uenit nec recusauit seipsam p̄scribe-
re : ut ei fides sua in coniuge p̄scripto constaret.

De fide seruorū erga dominos

Restat eciā vt seruoy erga dominos quomodo expecta-
tam hoc landabiliorem fidē referam⁹. Mantonius auoy
nostroū temporib⁹ clarissimus orator incesti reuis age-
batur. Cuius in iudicio accusatores seruū in questioñē
p̄seuerantissime postulabant quod ab eo cum ad stuprū
iret laternā p̄latam contendarent. Erat autem is eciā

on ho infinitū nālī . edificare incli-
nata hic ē qz fides p̄serōt ut dicitur
hēz suspecta qz p̄ se volat p̄ līc
No. Et qz hīm p̄serōt qz
nūc p̄ se volat līc

Cumus & via studia & scientiae In Cumulus erat quod
probata latet et Cumulus a causa fidei probata gloriatur
cedat probata exire

tum imberbis. et stabat coram. videbat qz rem ad suos
cruciat⁹ p̄tinere. nec tamē eos fugitauit. Ille vero ut
domū quoqz ventū est. Antoni⁹ hoc nomine vehement⁹
confusum et sollicitū vltro est hortatus. ut se iudicibus
torquendū traderet affirmās nullū ore suo verbū exituz
quo causa eius lederetur. Ac p̄missa idem mira pacien-
cia p̄stitit. Plurimis eciā laceratus verberibus eculeo
qz impositus candentibus eciam lamen⁹ vſtus. omnem
vīm accusacionis custodita rei salute subuertit et domi-
num sua et fide constancia liberauit. Argui fortuna
merito potest q tam pium et tam fortē spiritum serui

He. Sella obiect⁹ addita in p̄m gau-
n. Iponēs cū t̄. datus loq̄. co-
tereflora mar⁹ sueloz. cū
cū mōris cū cūlō d̄. p̄p̄. cū
cū t̄. p̄p̄. cū mōris cūlō d̄. p̄p̄.
uaderat ab⁹ du⁹ lēm⁹ d̄. p̄p̄.
fūo p̄o oclidib⁹ p̄p̄.

v. d̄. t̄. h̄. p̄. q̄. m̄. d̄. t̄. q̄. d̄. m̄.
nos p̄. l̄. l̄. l̄. l̄. l̄.

li nomine inclusit. ¶ Consulem autem gaium
mar⁹ p̄nestin⁹ obſidionis miserabilem exitū sortitum
cumiculi latebris fruſtra euadere conatum. leui qz vul-
nere a theleſino cū quo cōmori destinauerat pſtrictum.
seruus suus ut fillane crudelitatis expertem faceret gla-
dio traiectū interemit. cū magna p̄nia ſibi p̄p̄ita vi-
deret. ſi eū victorib⁹ tradidiffet. Cuius dextere tam opo-
tum ministerū nihil eoz pietati cedit. a quibus ſal⁹
do minorū protecta eft. quia eo tempore mario non vita
ſed mors in beneficio reponita erat. ¶ Eque illuſtre
quod ſequit⁹. G. graochus ne in potestate inimicorū per
ueniret philocrati ſerno ſuo ceruices incideras prebuit
Quas cū ſceleri idu abſcidiffet: gladiū cruentum domini
madentem per ſua egit precordia. Euporū alij hunc vo-
citatū existimant. Ego de nomine nil diſputo. famula-
ris tantumodo fidei robur admiror. Cuius ſi pſenciam
animi generofus iuuenis imitatus foret. ſuo non ſerui
beneficio imminentia ſupplicia vitasset. Nunc cōmisit
ut philocratis quā graochi cadauer ſpeciosius iaceret.

¶ Alia nobilitas alius furor ſidei par exemplū. Min-
darus cassiū philippensi p̄lio viatū nup ab eo manumiss⁹
iuſſu ipſius obtruncatū i ſulcationi hostiū ſubtraxit. ſe
qz e conspectu hominū voluntaria morte abstulit. ita ut

ab domino
Augusto

ne corpus quidem eius absumpti inueniret. **Q**uis deo
grauiissimi sceleris ulti illa dexterā que ī necem patrie
parentis exarscrat: tanto corpore illigauit. ut se tremie-
bunda pindari genibus summitteret. ne publici parrici-
di quas merebat penas arbitrio pie victorie exsolueret

Tunc profecto tunc diue iuli celestibus tuis vulnerib⁹
debitū exegisti vindictam p̄fidum erga te caput sordidi
auxili⁹ supplex fieri cogendo. eo animi estu compulsum.
ut neq; retinere vitā vellat. neq; finire sua manu auderet

Tadiunxit se his cladibus. **G.** plotini⁹ plaut⁹ mu-
naci⁹ plauti consularis et censor⁹ frater. **Q**ui cū a tri-
nanuīris proscriptus in regione salernitana lateret/deli-
caciōre vite genere et odore vnguēti occultā saluti custodi-
am detexit. **I**stis enim vestigijs eorū qui miseris perse-
quabant sagax inducta cura. abditū fuge ci⁹ cubile odo-
rata est. **A** quibus comprehendē servi latentes multū qz
ac dī torti negabant se scire vbi dominus esset. **N**on
sustinuit deinde plancus tam fideles tanq; boni exempli
seruos vlerius cruciari: sed pcessit ī mediū ūgulū qz
gladijs militū obiecit. **Q**uod certamen mutue beniō-
lencie arduū dinosci facit: vtrū dignior dominus fucrit
qui tam constanti⁹ seruorū fidem experiretur an servi
qui tam iusta domini misericordia questionis sciencia li-
berarentur. **T** **R** **Q**uid urbini panopionis seru⁹. quā
admirabilis fidei **S** **C**um ad dominū pscriptū occidendū
domesticorū indicio cerciores factos milites in reatinā
villam venisse cognouisset cōmutata cū eo ueste pniuta
to ecīā anulo illū postico clam emisit. se autem in cubi-
culū ac lecticulū recepit. et vt pannopionem occidi pas-
sus est breuis huius facti narracio sed non parua mate-
ria laudacionis. **N**am si quis ante oculos ponere velit
subitū militū accursum cōnulla ianue claustra minacē
vocem truces vultus fulgencia arma reuera estimacōez. **¶** hīc om̄es q̄dāc cōficit
q̄ vir ap̄us p̄ me C. dīc
m̄c m̄c R. dīc p̄ do cōclu-
moq; tū cōdīc p̄m

x. lypsiolo. 2020
Dom

*... qz panopio id potius pnnio
pediti coddie suo leuis falcis uoluuisse: tamen id ex facili etiā fieri potuisse arbitrabit
er potuit credidit h[ab]itum*

Panopio autem quanto seruo deberet ampliū ei facien
do monumentū ac testimoniū pietatis grato titulo red:
dendo confessus est.

Contentus esset ex hijs huius
exemplis generis. nisi vnu me dicere admiratio facti co
geret. **A**ncius rescio pscriptus a triumviris cū omnes
domesticos circa rapinā et predā occupatos videret. qz
maxime poterat. dissimulata fuga se penatibus suis in
tempesta nocte subduxit. **C**uius furtiuū egressum seruus
ab eo vinculorū pena cohertitus inexpliabili que littera
rum nota psummā oris contumeliam iniustus curiosis
speculatus i oculis ac vestigia hucatqz illuc errancia: be:
niuolo studio subsecut⁹. lateri voluntariis comes arre:
psit. **Q**uo quidem tam exquisito tanqz anticipi officio
prefectissimum expectate pietatis cumulum expleuerat. **H**is
enī quorū felicior in domo status fuerat: lucro intētis
ipse nihil quā vmbra et imago suppliciorū suorū maxi
mum esse emolumentū eius a quo tam grauiter punit⁹
erat salutem iudicauit. **C**unqz habude foret iram remit
tere. adiecit etiā caritatem. **N**ec hacten⁹ beniuolēcia
cessit. sed in eo conseruando mira quoqz arte usus est.
Nam ut sensit cupidos sanguinis milites superuenire
amoto domino rogū extruxit. ei qz egentem a se comp̄
hensum et occisum senem superiecit. **I**nterrogantibus de
inde militibus vbi nam esset ancus: manū rogo inten
tans ibi illum datis sibi crudelitatis piaculis vri respō:
dit. **Q**uia verisimilia loquebat̄. habita est uoci fides.
Quo euenit. ut ancus statim querende in columitatē
occasionem assequeretur.

Capitulū septimum de mutatione morū ac fortune

Multum animis hominū et fiducie adicere et solici
tudinis potest detrahere morū ac fortune in claris
viris recognita mutatio. siue nostros status siue proxi
morū ingenia contemplemur. **N**am cū alioꝝ fortunas

populando. et pectora ex condicione abiecta atq; contempta emersis;
se in claritatem videamus. quid aberit quin et ipsi meli
ora de nobis semper cogitemus: menores stultū esse per
petue infelicitati se sepe dampnare. spemq; que ecīā incer
ta recte fouet interdū certā in desperationem convertere
Manluis torquatus adeo hebetis atq; obtusi cordis inter
inicia inuente existimatus. ut a patre lucio maulio am
plissimo viro quia et domesticis et r.p.vlibus inutilis
videbatur. rus relegatus agresti opere fatigaretur: po
stmodum patrem reum iudicali periculo liberavit: filū
victorem quod aduersus imperiū suū cum hoste manū cō
seruerat securi peccavit: patriā latino tumultu fessam spe
ciosissimo triumpho recreauit. In hoc credo ne fortune
mubilo adolescence contemptu perfusus. quo senectutis
eius decus lucidius enitesceret. **S**cipio autem africanus
superior quem dī immortales nasci voluerunt. ut esset
in quo virtus se per omnes ^{omnes modo} numerōs hominibus effica
citer ostenderet. solucoris vite primos adolescence an
nos egisse fertur: remotos quidem a luxurie criminē: s
tamen punici tropheis de uicto carthaginis ceruicibus
imposito uigo teneriores. **G**. quoq; valeri⁹ flaccus secū
di punici belli temporibus luxu perditam adolescence
inchoauit. **C**eterū a.p.licinio pontifice maximo flamē factū
flaccus quo facilius a vicijs recederet ad curiā sacerorum
et ceremoniarū conuerso animo ysus duce frugalitatis
religione quantū prius luxurie fuerat exemplū. tantū
postea modestie et sanctitatis specimen euasit. **N**ihil. q.
fabio maximo qui gallica victoria cognomen allobrogii
sibimet et posteris peperit adolescentem magis in fame.
nihil eodem sene ornatus aut speciosius illo seculo nra
ciuitas habuit. **Q**uis ignorat. q.catuli autoritatem in
maximo clarissimorū virorū prouectu excelsum gradum
obtinuisse. **C**uius si superior etas reuoluatur: multi lux
sus multe delicie reperient. **Q**ue quidem ei impedimento

*na fedina illa Indumenta deponit
et senectus eius lucidius enitescit*

— Ita ut dgn lepidi bellu
cunio mundi volebat ut quis
et praecepit cuiusq[ue] pars sua
potest et ingenio bellu regalint
et usq[ue] fuit h[oc] ex eius

12 regum Silla et postquam
in diebus d'affectionem fugit
Silla et eum fecit. Quod de cunctis
suum donum dedit de multis. Tunc
tunc huius est autem quod tam
quod fecit in sepe. Neipm
cinerentur inclusi et leviter si
minuit. Valig et Idem sibi q
dimerus est vel tunc sibi punc
aut dimissus demissus est
velut et
aliquid propter te.

non fuerunt quoniam patrie princeps existeret non omnes
qz eius in capitolio fastigio fulgeret ac virtute ciuile bel-
lum ingenti motu oriens sepeliret. **T**unc vero sil-
la vsqz ad questure sue conuicia vita libidine • vino • lu-
dicre • artis amore in quinatam pduxit. **Q**uapropter • S.
marium consulem moleste tulisse traditur • quod sibi aspe-
rim in africa bellum gerenti tam delicatus questor sorte
obuenisset. **E**iusdem virtus quasi pruptis et disiectis ne-
quicie qua obsidebat claustris cathenas iugurthe mani-
bus iniecit: mitridatam compescuit • socialis belli luctus
repressit • cuius dominacionem fregit • eum qz qui se in
africa questorem fastidierat • ipsam illam prouinciam
scriptum et exulem petere coegit. **Q**ue tam diuersa tan-
qz inter se contraria si quis apud animis suum attencione
compacione expendere velit • duos in uno homine sillas
fuisse crediderit. **T**urpem adolescentulum et virum dicerem
fortem • nisi ipse se felicem appellari maluisset. **A**et qz ut
beneficio nobilitatis penitencie seipsum admonite respi-
cere aliora modo suo • sperare ausos subtexam. **T**itus
aufidius cum assiatici publici exigua admodum particu-
lam habuisset • postea asiam totam perconsulari imperio
obtinuit. **N**ec indignati sunt socii eius parere fasibus
quem aliena tribunalia adulantem viderant. **G**essit eci-
am se integerime atqz splendidissime quoqz id modo de-
monstravit • pristinum questum suum fortune presens vero
dignitatis incrementum moribus ipsius imputari debe-
re. **T**ut publius rutilius non publicanum in sici-
lia egit • sed operas publicanis dedit. **I**dem ultimam in
opiam suam auctorato socijs officio sustentauit. **A**b hoc
postmodum consule leges vniuersi sicuti acceperunt acer-
bissimoqz predonum ac fugituum bello liberati sunt
Portus ipsos si quis modo mutis rebus inest sensus •
tantam in eodem homine uarietatem status • admirabili-
tos arbitror. **Q**uem enim diurnas capturas exigentem

*Nebula in estatu
et in d. q. et
lapis calca.*

animaduerterent. eundem iura dantem classesq; et exerci-
tus regentem viderunt. **H**uic tanto incremento maius
adiciam. **A**sculo capto. **G**n. pompeii magni pater
pompeij ventidiū etate puberem in triūpho suo populi
oculis subiecit. **H**ic est vendidi⁹ qui postea rome ex par-
this et per parthos de crassi manibus in hostili solo mi-
serabiliter iacentibus triūphum duxit. **I**ta qui captiu⁹
carcerem exhoruerat: uictor capitoliū felicitate celebra-
uit. **I**n eodem etiam illud eximiu⁹ quod eodem anno pre-
Sordine ipsa tor factus est. **T**asū nunc contempletur varia-
tem. lucius lentulus consularis *accidit ad* repetundarū *debet alieno nomine regaliter*
crimine oppressus. censor cum lucio censorino creatus est
Quem quidem fortuna inter tormenta et dedecora al-
na uice versauit: consulatu illius dampnacionem dam-
pnacioni censurā subiendo. et neq; bonis eum ppetuis
frui. neq; malis eternis ingenisci paciendo. **T**his
dem viribus uti noluit. **G**n. cornelio scipione nasica
qui consul a penis apud liparas capt⁹ cum belli iure oīa
pdidisset. *rectiore* subinde vultu eius ad intus cuncta recu-
perauit. consul iterū creat⁹ ē. **Q**uis crederet illū a duō
decim securibus ad carthaginensiū puenturū catenās
Quis rursus existimaret a punicis vinculis ad summi
imperiū peruenturū insignia. **S**ed tamen ex consule capi-
tuus. et ex captiuo consul est factus. **T**uid crasso
nonne pecunie magnitudo lucupletis nomen dedit. **S**ed
eidem postea in opiani turpem decoloris superlacione in-
ussit. **S**iquidem bona eius creditoribus quia solidum
prestare non poterat. venerunt **I**taq; qui amara sugili-
tatione non caruit cum egens ambularet. diues ab occur-
rentibus salutabatur. **T** Grassum casus acerbitate
quinto scipio precucurrit. **I**s nanq; preture splendore
et triūphi claritate: consulat⁹ decore maximi pontificis
sacerdotio ut senat⁹ patronus dicere assent⁹: in pub-
licis vinculis spiritum depositum. corpusq; eius funesci.
rectior *debet non direba⁹ cass⁹ diues*
rectior *ad idem romanum galum*
rectior *rectior* *rectior*
rectior *rectior* *rectior*

carnificis manibus laceratum i scalis geniomis iacens
magno cum horrore tocius fori romani conspectum est.

Tam· S· marius maxima fortune luctacio est.
omnes enim eius impet⁹ tam corporis quam animi ro-
bore fortissime sustinuit· arpinatibus honoribus iudica-
tus inferior questuram rome petere ausus est. Pacien-
tia deinde repulsarum irrupit · magis in curiam quam
uenit. In tribunat⁹ quoq; et edilitatis petitione consi-
milem campi notam expert⁹ preture candidatus· supre-
mo in loco mhesit· queni tamen non sano periculo obti-
nuit. Ambit⁹ enim accusat⁹ · vix atq; egre absolucōez
ab iudicibus impetravit. Ex illo mario tam hinuli ar-
pinate tam ignobili rome tam fastidio candidato· il-
le marius euasit· qui africam subegit· qui iugurtam re-
gem ante currum egit : qui teuthonorum cimbrorumq;
exercitus deleuit· cuius bina throphea in urbem spectan-
tur· cuius septem i fascis consulatus legunt⁹ · cui post exi-
lium consulis creari pscripto q; facere pscriptio nem co-
tigit. Quid huius condicione inconstans aut mu-
tabilis· quem si inter miseris posueris miserrimus· si
inter felices felicissimus reperietur. **T**aius autem
cesar cui⁹ virtutes aditum sibi in celum instruxerunt: i
ter prime iuente inicia priuatus asiam petens· a ma-
ritinis predonibus circa insulam pharmacusam except⁹
quinquaginta se talentis redemit. Parua igitur sum-
ma clarissimi mundi sidus in piratico mioparone re-
pendi fortuna voluit. Quid est ergo quod amplius de
ea queramur si ne consortib; quidem diuinitatis sue par-
cit. Sed celeste numen se ab iniuria vindicauit. Conti-
nuo enim captos predones crucib; affixit. Attento stu-
dio nostra cōmemoramus· remissiore nunc animo ali-
ena narrent⁹. **T**erdite luxurie athenis adolescens
polemo neq; illecebris eius tantummodo sed etiam ipsa i
famia gaudens· cum e coniuicio non post occasum solis

1. v. nauplio predonibus & cō apiza
tua v. nauplia piratae ex bitu
mīe & corse grotta:

sed post ortum surrexisset domumq; rediens xenocratis
philosophi patentem ianuam uidisset. vino grauis vn-
guentis delibutus. sertis capite redimito. plucida ueste
amicus. refertam turba doctorum hominu. scolam ei⁹
intravit. Nec contentus tam deformi introitu. conse-
dit eciam ut clarissimum eloquiu et prudentissima pre-
cepta temulencie lasciujs eleuaret. Orta deinde ut par-
erat omniū indignacione. xenocrates vultum in eodem
habitu continuuit. Omissaq; re quam disserebat. de mo-
destia ac temperancia loqui cepit. Cui⁹ grauitate sermo-
nis resipiscere coactus polemo. primu coronam de capi-
te detractam pectit. paulo post brachium intra pallium
reduxit. pcedente tempore oris conuiualis hilaritatem
depositu. ad ultimum totā luxuriā exuit. Vnusq; ora-
cionis saluberrima medicina senatus. ex infami ganeo
ne maximus philosophus easit. Deregrinat⁹ est hui⁹
animus: i nequiciam non habitauit. ¶ Dicit the-
mistrodis adolescētiā attingere siue patreni aspiciā ab-
dicacionis iniungentem notā siue matrem suspendio fi-
nire vitam ppter filij turpitudinem coactam. cum omni-
um postea graj sanguinis virozum clarissim⁹ extiterit
mediuq; europe et asie uel spci uel desperacio nis pignus
fuerit. Hec enim eum salutis siue patronum habuit. Illa
uidem victorie assumpsit. ¶ Timonis vero in cuna-
bula opinione stulticie fuerūt referta. Eiusdem stulticie
imperia salutaria athenienses senserūt. Itaq; coegit eos
stuporis semetiplos damnare. qui eum stolidum credi-
derant. ¶ Nam alcibiaden quasi due fortune parti-
te sunt. Altera que ei nobilitatem eximiā. habundan-
tes diuicias formā prestantissimā fauorem ciuiū ppensū
summa imperia p̄cipue potencie vires. flagrantissimū ī
geniū assignaret. altera que damnacionem exilium ven-
dicionem. bonorū in opīā. odiū patrie. violentā mortē
infligeret. ne aut hec a illa vniuersa. s̄ uaria perplexa

qd p̄p̄ p̄p̄ minile
s̄ p̄p̄ p̄p̄ fuit pulchri
melis q̄d t̄p̄. ap̄
p̄p̄ pulchri fuit m̄
p̄p̄ t̄p̄ v̄l̄ fuit p̄
ipsi dolos p̄p̄p̄

freto atq; estui similia. ¶ Ad inuidiā usq; policratis samiorū tirranni habundantissimis bonis conspicu⁹ uite fulgor excessit. Nec sine causa. Omnes enim conatus eius placido excipiebantur itinere. Spes certum cū pite rei factū apprehenderant. Vota nuncupabantur simul et soluebantur. velle ac posse in equo positum erat Semel dumtaxat vultū mutauit per quam breui tristie salebra succūlsum: tunc cum admodū gratū sibi animū de industria in pfundū ne omnes incōmodi expers esset. abiecit. Quem tamen continuo recuperauit. capto pisce qui eum deuorauerat. Sed hunc hui⁹ felicitatis semp plenis velis pspurum cursum tenuit: oruntes darij regis prefectus in excelsissimo micalensis montis vertice cruci affixit: e qua putres eius artus et cabido cruro manancia membra. atq; illam leuam cui neptun⁹ anulum piscatoris manu restituerat situ marcidam sanos amara seruitute aliquādū pressa liberis ac letis oculis aspexit. ¶ Dionisius autem cū hereditatis nomine a patre siracusano ac pene totius sicilie tirannidem ac cepisset. maximarū opum domin⁹. exercituū dux. rector classiū. equitatū potens. ppter in opiani litteras paruulos corinthi docuit. eodemq; tempore tanta mutatione maiores natu nequissimis fortune crederz magister ludi factus ex tiranno monuit. ¶ Sequit⁹ hunc siphax rex consimilem fortune iniquitatem expert⁹. quem amicum hinc roma per scipionem. illinc carthago per hasdrubalem vltro petītū. ad penates deos eius uenerat. Ceterum eo clantatis enectus ut ualidissimorū populorum tantū non arbiter victorie existeret. parui temporis interiecta mora catenat⁹ a lelio legato ad scipionem imperatorem ptractus est. Cuiusq; dexterā regio insidens solio arroganti manu attigerat. eius genibus supplex pculuit. ¶ Caduca nimium et fragilia. puerilibusq; cōsentanea crepidis sunt ista que vires atq; opes humane

a nam ad ipsū tanq; ad paro
proposito & ad amicū qm
retorūq; ho remitt

vocantur. affluunt subito. repente dilabuntur. nullo in
loco. nulla in persona stabilibus nixa radicibus consi-
stunt. sed in certissimo flatu fortune hic atq; illuc acta
quos in sublime extulerunt. in puto recessu destitutos.
profundo cladi miserabiliter immergunt Itaq; neq; existi-
mari neq; dici debent bona. que ut i flitorū malorum ama-
ritudine desideriū sui duplicant

¶ Capitula libri septimi

Primū de felicitate. **S**ecundū de sapienter dictis aut
factis. : **T**erciū de vatre dictis aut factis. : **Q**uartum
de strategamatis. : **Q**uintū de repulsis. **S**extum de
necessitate. **S**eptimum de testamentis que rescissa sūt
Octauū que rata manserunt. cū causas haberet cur re-
scindi possent. **N**onnumque aduersus opinionem ho-
minum heredes habuerunt.

Olubilis fortune complura exempla retulim⁹
constanter ppicie admodum pauca narrari
possunt. **Q**uo patet cā aduersas res cupido
animi infligere. secundas parco tribuere. **E**a:
dem vbi malignitatis obliuisci sibi imperauit. nō solū
plurima ac maxima sed etiā ppetua bona congerit. **¶**
Videamus ergo quod gradibus beneficiorū quintū me-
tellum a primo originis die ad ultimū usq; fati tempus
nunquā cessante indulgencia ad summū beatē vite cumu-
lum pduxerit. **N**asci eum in orbe terrarū principem vo-
uit. parentes ei nobilissimos dedit. adiecit animi non
rarissimas dotes. et corporis vires ut sufficere laborib⁹
possent. **V**xorem pudicicia et fecunditate conspicuā cō-
siliauit. consulatus decus imperatoriā potestatem speci-
osissimi triū phī ptextū largita est. **F**ecit ut eodem tem-
pore tres filios consulares. vnu etiā censoriū triū phalē